

Recerca

Models d'educació i cura de 0 a 3 anys i participació en el mercat laboral: Estudi de la innovació social a la ciutat de Barcelona.

Barcelona, març de 2019

Projecte realitzat amb el suport de RecerCaixa, un programa impulsat per l'Obra Social "la Caixa" amb la col·laboració de l'ACUP

recerCaixa
Avancem amb la ciència_

Per citar aquest document:

VV.AA. 2019. "Models d'educació i cura de 0 a 3 anys i participació en el mercat laboral. Estudi de la Innovació social a la ciutat de Barcelona", Barcelona: IGOP (Projecte Recercaixa "Edu 0-3").

L'**equip investigador** del projecte està format per membres de l'Institut de Govern i Polítiques Públiques (IGOP) de la Universitat Autònoma de Barcelona, de la Universitat de Barcelona (UB), de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC), i de Knowledge Sharing Network (KSNET).

Investigadora principal:

- Raquel Gallego Calderón (IGOP-UAB).

Equip de recerca:

- Nicolás Barbieri (UAB)
- Jaume Blasco (Analista independent)
- Cristina de Gispert (UB)
- Sheila González (UAB)
- Paula Salinas (KSNET)
- Enric Saurí (UOC)
- Maria Teresa Vilalta (UB)

Comissió d'assessorament:

Institut Municipal de la Infància i l'Adolescència (Maria Truñó); Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona (Ricard Gomà); Consorci d'Educació de Barcelona (Maribel Jiménez); Institut Municipal d'Educació de Barcelona (Teresa Salvadó); Xavier Bonal (Professor del Departament de Sociologia, UAB); Margarita León (Professora del Dept. Ciència Política i Dret Públic i investigadora de l'IGOP, UAB).

Gestor:

- Nacho Ruiz (IGOP-UAB)

SUMARI

1. Resum	4
2. Què?.....	4
3. Qui?	6
4. Per què?	6
5. Com?.....	7
6. Quan?	7

Models d'educació i cura de 0 a 3 anys i participació en el mercat laboral: Estudi de la innovació social a la ciutat de Barcelona.

1. Resum

Per què les famílies (pares/mares) prefereixen i/o opten per un determinat model d'educació i cura de 0 a 3 anys i per un determinat model de participació en el mercat laboral? Aquestes són dues decisions que es prenen alhora perquè són interdependents. En la mesura que aquestes decisions tenen un impacte majúscul en diverses dimensions d'equitat i (des)igualtat d'oportunitats (no només per als pares/mares, sinó també per als nens/nenes), és molt rellevant des d'un punt de vista social, polític i econòmic, conèixer les seves motivacions. En els últims anys, a l'oferta tradicional institucionalitzada (pública/privada) d'educació de 0 a 3 anys s'hi han afegit models alternatius innovadors. Quines són les característiques d'aquests models? Com es distribueixen en els barris de Barcelona? Quin perfil de família tria cada opció i per què? L'objectiu d'aquesta recerca és identificar el pes relatiu dels diversos factors en la preferència i decisió de les famílies a l'hora de triar-ne un o altre model. Així, aquest estudi aporta coneixement útil per al disseny d'instruments de política pública que poden influenciar les decisions dels pares/mares i millorar la igualtat d'oportunitats per ells i pels seus fills/es.

2. Què?

Aquest projecte de recerca té l'objectiu de conèixer per què les famílies (pares/mares) prefereixen i/o trien un determinat model d'educació i cura de 0 a 3 anys per als seus fills/es, i un determinat model de participació en el mercat laboral. Aquestes dues decisions es prenen alhora perquè són interdependents i, un cop preses, tenen un impacte majúscul en diverses dimensions d'equitat i (des)igualtat d'oportunitats (no només per als pares/mares, sinó també per als nens/nenes). Per aquest motiu, conèixer les motivacions dels pares/mares en aquestes decisions és molt rellevant des d'un punt de vista social, polític i econòmic.

Les **preguntes de recerca** són:

1. Quins factors expliquen la decisió de les famílies per un determinat model d'educació i cura de 0 a 3 anys i un determinat model de participació en el mercat laboral?
2. En relació amb la innovació en l'educació 0-3:
 - a. Com es caracteritzen els models que s'han desplegat en els darrers anys com a alternatius a l'oferta tradicional institucionalitzada (pública i privada)? Quins perfils de famílies trien cada opció i per què?
 - b. Quins factors expliquen la decisió de les famílies d'optar per aquests models? Quin és el pes específic d'aquests factors en la preferència i decisió de les famílies a l'hora de triar-ne un o altre model?

Seguint una perspectiva complexa en la interpretació de problemàtiques i de les variables que hi intervenen, les **hipòtesis** de l'estudi són:

1. Model d'educació 0-3 i model de participació en el mercat laboral són dues cares de la mateixa moneda –dues variables de relació circular, mútuament interdependents.
2. Els factors explicatius poden ser diversos –preus del servei, perfil educatiu, perfil socioeconòmic, preferència de model pedagògic, situació laboral, perfil ideològic, previsió d'impacte en futur laboral, ...

Seguint la recerca comparada existent, aquestes decisions impacten sobre diferents i nombroses dimensions, a partir de les quals configurem el **marc teòric** d'aquest estudi:

- ✓ Dimensió social: Inversió social / Igualtat d'oportunitats / Equitat / Públics absents
- ✓ Dimensió conceptual: Tensió entre plantejament educatiu i política pública per a la conciliació laboral-familiar.
- ✓ Dimensió urbana: Política de proximitat / Marc competencial / Poc desenvolupament polític.

- ✓ Dimensió econòmica: Rendibilitat social i econòmica de l'escolarització 0-3.
- ✓ Economia col·laborativa: Innovació social (cura 0-3 no regulada? autoorganització).
- ✓ Estructura econòmica del model (finançament públic, privat, auto-provisió – provisió alternativa/innovació) i repercussió sobre les decisions familiars.
- ✓ Bases socioculturals de l'atenció a la petita infància.

3. Qui?

Equip de recerca: Raquel Gallego (IP) (UAB), Nicolás Barbieri (UAB), Jaume Blasco (UAB), Cristina de Gispert (UB), Sheila González (UAB), Paula Salinas (KSNET), Enric Saurí (UAB, UOC) Maite Vilalta (UB).

Comissió d'assessorament: Institut Municipal de la Infància i l'Adolescència (Maria Truñó); Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona (Ricard Gomà); Consorci d'Educació de Barcelona (Maribel Jiménez); Institut Municipal d'Educació de Barcelona (Teresa Salvadó); Xavier Bonal (Professor del Departament de Sociologia, UAB); Margarita León (Professora del Departament de Ciència Política i Dret Públic i investigadora de l'IGOP, UAB).

Institució finançadora: Programa RecerCaixa (CaixaBank and ACUP).

4. Per què?

En els últims anys, a l'oferta tradicional institucionalitzada (pública/privada) d'educació i cura de 0 a 3 anys s'hi han afegit *models alternatius innovadors*. Aquesta recerca pretén aportar coneixement que permeti generar un debat social i elaborar decisions de política pública que millorin la qualitat de vida, l'equitat i la igualtat d'oportunitats. Les decisions polítiques sobre aquestes problemàtiques tenen un profund impacte social en diferents dimensions: educació, gènere, igualtat, migració, mercat laboral, equitat i (des)igualtat d'oportunitats... Aquest projecte de recerca permetrà identificar les eines de polítiques públiques que poden condicionar i tenir una influència directa sobre les decisions dels pares/mares.

En aquest sentit, les polítiques públiques no poden tenir una perspectiva estrictament sectorial, sinó que han de dissenyar-se i desplegar-se havent identificat els seus possibles impactes més enllà del sector al que, en principi, anirien adreçades. És a dir, un programa d'intervenció adreçat, per exemple, a combatre la desigualtat de gènere en el mercat laboral pot tenir també una gran incidència sobre aspectes de rendiment escolar i, per tant, sobre àmbits que podrien considerar-se com a objecte tradicional de la política educativa. La recerca existent ha demostrat, per exemple, que un dels factors que tenen més pes a l'hora d'explicar les desigualtats en el rendiment escolar és la desigualtat socioeconòmica. D'aquí es deriva que caldrien polítiques més enllà de l'àmbit educatiu (laborals, socials, de gènere, formatives, d'integració...) per a adreçar aquesta situació. Un enfoc efectiu és, per tant, elaborar polítiques públiques amb perspectiva transversal, abordant les problemàtiques sense les constriccions conceptuals i organitzatives derivades de la sectorialitat.

5. Com?

Per a contrastar les hipòtesis, aquesta recerca combina metodologia quantitativa i qualitativa:

- Es caracteritza l'oferta d'educació de 0 a 3 anys a la ciutat de Barcelona i se n'elabora el mapa corresponent; es dissenya i passa una enquesta a una mostra representativa de les famílies amb fills/es a P-3 a Barcelona i de n'analitzen els resultats; i s'elabora un model analític economètric per a explicar la complexitat d'aquestes decisions per part de les famílies.
- S'estudien casos en profunditat d'experiències alternatives per tal de crear una tipologia de models innovadors en l'educació i cura de 0 a 3 anys a la ciutat de Barcelona, i per conèixer les motivacions per les quals les famílies opten per aquests models. Es tracta de copsar les diverses interpretacions (percepcions) sobre el funcionament, estructura i efectes d'aquests models pedagògics i les raons de tria familiar.

6. Quan?

Maig 2018 - Abril 2020

Projecte realitzat amb el suport RecerCaixa, un programa impulsat per l'Obra Social "la Caixa" amb la col·laboració de l'ACUP

recerCaixa
Avancem amb la ciència_

ACUP

Obra Social "la Caixa"

Per citar aquest document:

VV.AA. 2019. "Models d'educació i cura de 0 a 3 anys i participació en el mercat laboral. Estudi de la Innovació social a la ciutat de Barcelona", Barcelona: IGOP (Projecte Recercaixa "Edu 0-3").

L'**equip investigador** del projecte està format per membres de l'Institut de Govern i Polítiques Públiques (IGOP) de la Universitat Autònoma de Barcelona, de la Universitat de Barcelona (UB), de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC) i de Knowledge Sharing Network (KSNET).

Investigadora principal:

- Raquel Gallego Calderón (IGOP-UAB).

Equip de recerca:

- Nicolás Barbieri (UAB)
- Jaume Blasco (Analista independent)
- Cristina de Gispert (UB)
- Sheila González (UAB)
- Paula Salinas (KSNET)
- Enric Saurí (UOC)
- Maria Teresa Vilalta (UB)

Comissió d'assessorament:

Institut Municipal de la Infància i l'Adolescència (Maria Truñó); Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona (Ricard Gomà); Consorci d'Educació de Barcelona (Maribel Jiménez); Institut Municipal d'Educació de Barcelona (Teresa Salvadó); Xavier Bonal (Dept. de Sociologia, UAB); Margarita León (Professora del Departament de Ciència Política i Dret Públic i investigadora de l'IGOP, UAB).

Gestor:

- Nacho Ruiz (IGOP-UAB)